

ÅRSMELDING 2024

Trøndelag Senterparti

Innhold

1	Tillitsvalgte.....	5
2	Fylkesårsmøtet 2024.....	6
3	Fylkesstyrets arbeid.....	7
3.1	Styremøter.....	7
3.2	Politiske saker.....	7
3.3	Distriktvise arbeidslag.....	7
3.4	Besøk og reiserunder.....	8
3.5	Kurs og samlinger.....	8
4	Lokallag.....	8
4.1	Medlemstall i lokallaga.....	9
5	Senterpartiets studieforbund i Trøndelag.....	10
6	Ordførerforum.....	10
6.1	Møter og samlinger i ordførerforumet i løpet av 2024.....	10
7	Senterungdommen.....	11
7.1	Tillitsvalgte.....	11
7.2	Aktivitet.....	12
7.3	Media.....	12
7.4	Medlemsverving og lokallag.....	12
7.5	Ansatte og samarbeid med fylkeskontoret.....	13
8	Senterkvinnene.....	13
8.1	Representasjon.....	13
8.2	Arbeidet i styret.....	13
8.3	Skolering.....	14
8.4	Økonomi.....	14
9	Fylkestingsgruppas virksomhet.....	14
9.1	Ny samarbeidsavtale for perioden 2023 – 2027.....	14
9.2	Gruppestyre og sekretariat.....	14
9.3	Aktiviteten i fylkestinget, fylkesutvalget og hovedutvalgene.....	14
9.4	Aktuelle politiske saker, interpellasjoner m.m.....	15
9.5	Samarbeid over grensa.....	16
9.6	Godtgjørelser for verv i fylkeskommunen og gruppa - Fylkestingsgruppas økonomi.....	16
9.7	Medlemmer i fylkesutvalget, kontrollutvalget og hovedutvalgene.....	16
9.8	Trønder i lag.....	17
9.9	Bedriftsbesøk, befaringer mv.....	17
10	Nominasjon og valg 2025.....	18
10.1	Nominasjon.....	18
10.2	Stortingsvalglistene 2025 – 2029.....	19
10.3	Valgkamp.....	20

11	Økonomi og administrasjon	20
11.1	Økonomi.....	20
11.2	Ansatte	20
11.3	Lokaler.....	20
12	Vedlegg	21
12.1	Forsvaret og totalberedskapen må styrkes raskt.....	21
12.2	Verdivalg i norsk landbruk.....	21
12.3	Billigere togbilletter nå!.....	22
12.4	Trygg oppvekst og gode utdanningsmuligheter i hele Trøndelag.....	23
12.5	Nå må Stortinget forsterke nødvergeretten.....	24
12.6	Kommunesektoren må prioriteres.....	24
12.7	En energipolitikk forankret i norsk selvråderett.....	25

1 Tillitsvalgte

Fylkesstyret har i arbeidsåret bestått av:

Leder:	Ole Herman Sveian	Malvik
1. nestleder:	Hege Nordheim-Viken	Høylandet
2. nestleder:	Marte Halvorsen	Heim
Studieleder:	Nora Stein Baustad	Trondheim
Styremedlemmer:	Lillian Bergli	Lierne
	Fritz Arne Haugen	Melhus
	Kristoffer Tamnes	Rørøs
	Kari Anita Furunes	Meråker
	Wenche S. Vuttudal	Orkland
	Asbjørn Brustad	Levanger
	Hallgeir Grøntvedt	Ørland
	Hege Kristin K. Saugen	Overhalla
1. varamedlem (møter fast):	Knut Arne Strømøy	Frøya

Medlemmer som møter i kraft av sine verv:

Stortingsrepresentanter:	Marit Arnstad	Stjørdal
	Heidi Greni	Holtålen
	Per Olav Tyldum	Overhalla
	Ola Borten Moe	Trondheim
Leder i Senterungdommen:	Sigurd Ramdal	Indre Fosen (til 17.2.2024)
	Ola Heggvoll	Trondheim (fra 17.2.2024)

Varamedlemmer:

2. vara	Maren Grøthe	Melhus
3. vara	Karl Bernhard Hoel	Verdal
4. vara	Kari Åker	Indre Fosen
5. vara	Irene Hammer	Stjørdal (til 23.4.2024*)
6. vara	Adrian Aspli	Nærøysund
7. vara	Emilie Ryen Løkken	Steinkjer

*Irene Hammer meldte seg ut av Sp

Fylkesordfører, fylkeslagets medlemmer i sentralstyret, fylkeslagets statsråder og leder i ordførerforum innkalles som observatører til fylkesstyret.

Arbeidsutvalget (AU) består av leder, nestlederne og studieleder. Leder i ordførerforum deltar som observatør i AU.

Marit Arnstad er stortingsrepresentant og sitter i utenriks- og forsvarskomiteen.

Marit Arnstad er parlamentarisk leder for Senterpartiets stortingsgruppe. Parlamentarisk leder sitter også i sentralstyret.

Ola Borten Moe er stortingsrepresentant og sitter i utenriks- og forsvarskomiteen.

Heidi Greni er stortingsrepresentant og er medlem av kommunal- og forvaltningskomiteen.

Per Olav Tyldum er stortingsrepresentant og er medlem i næringskomiteen.

Bjørn Arild Gram er forsvarsminister.

Ida Stuberg er sentralstyremedlem

Siv Sætran var politisk rådgiver i Landbruks- og matdepartementet fram til 16.8.2024, da hun gikk over til politisk rådgiver i Finansdepartementet.

Emilie Kirkeby-Garstad var politisk rådgiver i Finansdepartementet fram til 16.8.2024.

Maren Grøthe er politisk rådgiver i Barne- og familiedepartementet.

Ole Herman Sveian og Hege Nordheim-Viken er medlemmer av landsstyret.

Nils Forren (Heim) var politisk nesteleder i Senterungdommen fram til landsmøtet i november 2024. På landsmøtet ble han valgt til leder i Senterungdommen. Som leder i Senterungdommen sitter han også i sentralstyret til Senterpartiet. Karen Elverum er sentralstyremedlem og Sigurd Ramdal er varamedlem til sentralstyret i Senterungdommen

Pål Sverre Fikse er nestleder i KS Trøndelag, Gunn Iversen Stokke, Steinar Aspli, Mildrid Katterm Aune, Eli Arnstad og Kennet Tømmermo Reitan styremedlemmer i KS Trøndelag.

2 Fylkesårs møtet 2024

Årsmøtet 2024 ble holdt på Scandic Hell, Stjørdal 1. – 2. mars. Det møtte 181 delegater.

Fylkesleder Ole Herman Sveian ønsket velkommen. Det ble holdt minneord over Arnt Frøseth.

Marit Arnstad, Bjørn Arild Gram og Tomas Iver Hallem hadde innledninger til generaldebatten. Partileder og Finansminister Trygve Slagsvold Vedum kom til fylkesårs møtet ca. 16.00 og holdt ei innledning til årsmøtet før generaldebatten fortsatte. Totalt i generaldebatten hadde 51 delegater innlegg.

Resolusjonskomiteen bestående av Pål Sverre Fikse (leder), Asbjørn Brustad, Emilie Ryen Løkken, Lars Myhr Sandlund, Kristin Bugge Midthjell og Ola Borten Moe la fram resolusjonene og komiteens forslag til behandling. Disse resolusjonene ble vedtatt av fylkesårs møtet:

- «Forsvaret og totalberedskapen må styrkes raskt»
- «Verdivalg i norsk landbruk»
- «Billigere togbilletter nå!»
- «Trygg oppvekst og gode utdanningsmuligheter i hele Trøndelag»
- «Nå må Stortinget forsterke nødvergeretten»
- «Kommunesektoren må prioriteres»
- «En energipolitikk forankret i norsk selvråderett»

På lørdag startet dagen med fem parallelle sesjoner der delegatene hadde meldt seg på en sesjon hver. De fem sesjonene var:

- Helse, innledere Heidi Greni og Odd Inge Mjøen
- Landbruk, innledere Siv Sætran og Per Olav Tyldum
- Energi, innledere Ola Borten Moe og Gunnar Hovland
- Oppvekst/skole, Maren Grøthe og Lars Myhr Sandlund
- Beredskap, Innleder Ida Stuberg og Bjørn Arild Gram

Årsmelding 2023 for Trøndelag Senterparti ble enstemmig vedtatt.

Regnskapet 2023 for Trøndelag Senterparti ble enstemmig vedtatt med underskudd på 836 784 kr. før overføringer. Underskuddet ble i sin helhet dekket fra valgfondet. I budsjettet var det lagt opp til et underskudd på ca. 965 000 kr.

Arbeidsplan 2024 ble enstemmig vedtatt.

Budsjett 2024 ble enstemmig vedtatt. Vedtatt budsjettet på 2 304 900 kr. og det ble budsjettet med et overskudd på 494 900 kr. hvor 400 000 kr. overføres valgfond.

Som en følge av vedtektsendringene vedtatt på landsmøtet i 2023 er det fylkeslagene selv som bestemmer hvor mange årsmøtevalgte utsendinger det skal være på fylkesårs møtene og hvor mange utsendinger det skal være på nominasjonsmøtene.

Det ble vedtatt sammensetning av fylkesårs møtene fra 2025 og framover, det ble vedtatt sammensetningen av nominasjonsmøtene i 2024.

Nominasjonskomiteene for Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag valgdistrikt ble oppnevnt.

Det var ingen innkomne saker til fylkesårsmøtet 2024.

På vegne av valgkomiteen bestående av Trude Hoff, Laila Iren Veie, Randi Dille, Ketil Sivertsen, Kirsti Barbro Landsem, Per Røsseth, Hans Oskar Devik og Bjørg H. Skjerdingsstad presenterte leder i komiteen Trude Hoff valgkomiteens enstemmige innstilling.

Leder Ole Herman Sveian ble enstemmig gjenvalgt for to år. Som ny studieleder ble Nora Stein Baustad valgt for to år. Styremedlemmene Lillian Bergli og Kari Anita Furunes ble gjenvalgt, Kristoffer Tamnes og Fritz Arne Haugen ble valgt som nye styremedlemmer etter at Marte Løvik og Geir Arild Espnes takket nei til gjenvalg, alle styremedlemmene valgt for to år. Som vara for ett år ble valgt i rekkefølge: Knut Arne Strømøy, Maren Grøthe, Karl Bernhard Hoel, Kari Åker, Irene Hammer, Adrian Aspli og Emilie Ryen Løkken.

Fylkesleder er automatisk medlem i landsstyret, som vara for han ble Marte Halvorsen valgt. Trøndelag har ytterligere ett landsstyremedlem, her ble Hege Nordheim-Viken valgt med Kari Anita Furunes som vara.

Som nye medlemmer i valgkomiteen ble Eli Kristin Johansen, Ole Joar Flaas, Johanne Storler og John Husdal valgt for to år. Per Røsseth ble valgt til leder for ett år.

Frank Arne Andreassen ble valgt som ny revisor for to år. Styrehonorar for 2024 ble også vedtatt.

Under festmiddagen fredag kveld ble årets stortingsgave delt ut av Marit Arnstad, i 2024 var det Henry Skevik fra Malm i Steinkjer som fikk stortingsgaven for lang og fortjenestefull innsats for Senterpartiet.

3 Fylkestyrets arbeid

3.1 Styremøter

Fylkestyret har hatt 8 styremøter i arbeidsåret og behandlet 77 saker. Fylkestyrets arbeidsutvalg (AU, består av leder, nestlederne og studieleder) har i utgangspunktet hatt AU møter hver 14. dag gjennom arbeidsåret. Leder i ordførerforum har møtt som observatør i AU.

Det har vært en blanding av fysiske og digitale møter i fylkestyret dette året, i samsvar med arbeidsplanen.

3.2 Politiske saker

Fylkestyret har i løpet av arbeidsåret drøftet mange aktuelle politiske saker. I februar ble det, etter en innspillrunde fra kommunelaga, sendt inn innspill til statsbudsjettet for 2025. I mars ble det behandlet og sent innspill til jordbruksoppjøret.

Resolusjonene som ble oversendt fra fylkesårsmøtet 2024 ble også behandlet i fylkestyremøtet i mars.

Gjennom hele arbeidsåret har det vært tett oppfølging av saker som jordbruksoppjøret, strøm/energipriser, inntektssystemet for kommunene og annet. Det er faste fylkesledermøter en gang i måneden med fylkeslederne og partiledelsen.

3.3 Distriktstise arbeidslag

Det ble gjennomført en møterunder i de distriktstise arbeidslagene i juni 2024. Dette var digitale møter og for å få kalenderen til å gå opp ble regionene slått sammen slik at det var 3 regionmøter. Høsten 2024 ble det lagt opp til at fylkestyrets medlemmer organiserte fysiske arbeidslagsmøter i sin region. Dessverre er det to regioner som ikke har fått gjennomført dette.

3.4 Besøk og reiserunder

Det har vært en betydelig reiseaktivitet i 2024 og det har vært mange besøk av statsråder og stortingsrepresentanter. På alle besøk tilstrebes det å få tid til et opplegg for lokallaga/medlemmene, men det er ikke alltid tidsramma gir mulighet for det. Ved et par besøk har vi fått til å invitere til «Pizza og politikk», der vi inviterer medlemmene i et lokallag, eller lokallaga i en region til et kort møte med statsråden der det er en uformell ramme med ei innledning fra statsråden og ordet fritt, samtidig som det er enkel servering og ei tidsramme på ca. en time. Dette har blitt godt mottatt, og vil videreføres når det er mulig.

3.5 Kurs og samlinger

I arbeidsåret er det ikke arrangert kurs og samlinger i fylkeslagets regi, men det har vært en landskonferanse for lokallagsledere, der det var med et 20 talls lokallagsledere fra Trøndelag. Videre ble det arrangert en fylkespolitisk konferanse høsten 2024 der noen av våre representanter fra fylkestingsgruppa deltok.

Selv om det ikke har vært gjennomført kurs og samlinger er det gjennomført flere runder med Teams-møter for tillitsvalgte og folkevalgte gjennom året. Det har i hovedsak vært på politiske saker som Stortingsmelding 11, jordbruksoppgjøret og tilbudsstruktur i den videregående skolen. Der er også gjennomført Teams-møte med lokallagsledere og valgkampledere som en oppkjøring til valgkampen 2025.

4 Lokallag

Trøndelag Senterparti har pr. 31.12.2024 2170 medlemmer som har betalt kontingenten for 2024. Dette er en medlemsnedgang på 333 medlemmer fra 2023. Til tross for en betydelig medlemsnedgang i 2024 har det kommet til 32 nye medlemmer i løpet av året.

Trøndelag Senterungdom har pr. 31.12.2024 x betalende medlemmer. Dette er en x på x medlemmer fra forrige år.

Trøndelag Senterparti har ved utgangen av 2024 43 lokallag fordelt på 38 kommuner. Det er lokallag i alle kommunene i fylket med unntak av Røyrvik. I Steinkjer kommune har Senterpartiet flere lokallag.

4.1 Medlemstall i lokallaga

LOKALLAG	2022	2023	2024	Endring 23-24
Beitstad	28	27	30	3
Flatanger	19	20	18	-2
Frosta	21	29	25	-4
Frøya	25	21	18	-3
Grong	71	66	65	-1
Heim	71	69	63	-6
Hitra	21	23	19	-4
Holtålen	28	26	23	-3
Høylandet	70	72	68	-4
Inderøy	114	112	91	-21
Indre Fosen	97	96	83	-13
Kvam	22	21	20	-1
Leka	23	29	25	-4
Levanger	177	164	135	-29
Lierne	51	50	46	-4
Malvik	46	51	37	-14
Melhus	98	84	79	-5
Meråker	26	27	23	-4
Midtre Gauldal	56	62	48	-14
Namsos	77	80	65	-15
Namsskogan	17	16	14	-2
Nærøysund	115	104	85	-19
Ogndal	19	18	20	2
Oppdal	67	62	51	-11
Orkland	142	134	116	-18
Osen	27	26	23	-3
Overhalla	96	88	78	-10
Rennebu	42	45	42	-3
Rindal	42	43	42	-1
Røros	40	36	37	1
Røyrvik	5	6	6	0
Selbu	45	43	32	-11
Skaun	44	43	39	-4
Snåsa	55	51	44	-7
Sparbu	46	49	44	-5
Steinkjer/Egge	51	52	39	-13
Stjørdal	114	110	93	-17
Stod	23	22	16	-6
Trondheim	157	143	118	-25
Tydal	21	22	20	-2
Verdal	88	84	75	-9
Verran	24	23	20	-3
Ørland	84	80	68	-12
Åfjord	77	74	67	-7
Totalt	2582	2503	2170	-333

Senterungdommens medlemmer er ikke med i denne tabellen.

5 Senterpartiets studieforbund i Trøndelag

Senterpartiets Studieforbund Trøndelag er organisert ved fylkesstudieleder Nora Stein Baustad, fylkesleder i Senterungdommen Ola Heggvoll og Rune Hjulstad fra Trøndelag Senterparti

Styret skal fange opp behov for studiearbeid rundt omkring i lokallagene og deretter initiere og støtte lokallagene i arbeidet med gjennomføring.

I 2023 ble det gjennomført 2065 studietimer i Trøndelag Senterparti og lokallaga. Dette har generert studiestøtte på 278 355 kr. som i all hovedsak er utbetalt til lokallaga i Trøndelag i 2024. Timetallene for 2024 er ikke klare enda.

6 Ordførerforum

Ordførerforumet består av Senterpartiets ordførere i fylket, fylkesordføreren, gruppelederen i fylkestingsgruppa og gruppelederne eller varaordførerne i de kommunene som ikke har ordfører fra Senterpartiet.

Styret i ordførerforumet har følgende medlemmer (valgt i november 2023):

Gunn Iversen Stokke	Skaun	leder
Arnt Einar Bardal	Snåsa	nestleder
Olav Jørgen Bjørkås	Flatanger	
Mildrid Kattem Aune	Rindal	
Eli Arnstad	Stjørdal	
Ole Herman Sveian	fylkestingsgruppa	

Leder Gunn Iversen Stokke er også valgt som medlem av Senterpartiets nasjonale ordførerforum.

Leder for ordførerforumet er observatør i Senterpartiets fylkesstyre og i arbeidsutvalget (AU). Bjørn Ludvig Bergsmo er sekretær for ordførerforumet.

I et stort fylke med store avstander er det ikke realistisk å samle ordførerforumet til fysiske møter så ofte, så mye av aktiviteten gjennomføres som digitale møter. I tillegg er det etablert en messenger-chat som ofte benyttes for å ta opp aktuelle spørsmål/problemstillinger, samt for å gi beskjeder eller avklare praktiske ting.

6.1 Møter og samlinger i ordførerforumet i løpet av 2024

10. januar på Scandic Hell Hotell, Stjørdal

Tema: - Nominering av Sp-kandidater fra Trøndelag til KS sitt hovedstyre og landsstyre. Gunn Iversen Stokke og Ole Herman Sveian ble foreslått som våre kandidater. Ved valgene på KS sin landskonferanse i februar fikk Høyre lederen, Ap 1.nestleder og Sp 2.nestleder i hovedstyret. Ole Herman ble valgt inn i landsstyret og som varamedlem til hovedstyret. Gunn ble valgt som varamedlem til landsstyret.

23. oktober på Scandic Nidelven Hotell, Trondheim

Tema: - Sp sin sekretariatsleder i Stortinget John Arne Balto var invitert for å snakke om aktuelle og krevende saker for Sp i regjering, og strategien fram mot stortingsvalget.

I tillegg ble det tatt en runde rundt mødebordet om aktuelle saker og problemstillinger fra kommunene, med særlig vekt på kommuneøkonomi og kommunalt sjølstyre.

13. - 14. november ble det gjennomført en ny Oslotur for ordførerforumet.

Første dag ble benyttet til møter med politisk ledelse i flere av departementene både om konkrete dagsaktuelle saker samt de «universelle» sakene om kommuneøkonomi og kommunalt sjølstyre. Vi møtte i alt 4 statsråder og 4 statssekretærer denne dagen, inkludert bl.a. et eget møte

i finansdepartementet samt en politisk «speeddate» på partikontoret. Kvelden ble avsluttet med felles middag på Kullt og trivelig samvær på Eilefs Landhandel.

Dag to foregikk i Stortinget, der det først var et møte med hele den trønderske Sp-benken på Stortinget om statsbudsjettet og andre dagsaktuelle saker. Nils T.Bjørke og Marit Knutsdatter Strand fra stortingsgruppa kom også innom og bidrog i møtet.

Til slutt ble blikket rettet mot den kommende stortingsvalgkampen, både med «politisk regnskap» for inneværende valgperiode og strategien framover, herunder kommunikasjon og motivasjon. John Arne Balto, Gunnar Ringheim, Dorthea Elverum og Emile Kirkeby-Garstad bidrog alle med innlegg i denne sekvensen.

Andre møter

I løpet av 2024 er det også gjennomført 2 Teamsmøter med de trønderske Sp-representantene («stortingsbenken»), den 14. februar og 30. september. På disse møtene blir det tatt opp konkrete saker eller problemstillinger med stortingsbenken, i tillegg til at man oppdaterer hverandre på aktuelle saker både nasjonalt, i fylket og i kommunene.

På slutten av året ble det utarbeidet en henvendelse til partileder/finansminister Trygve Slagsvold Vedum og kommunal – og distriktsminister Erling Sande. Mange av våre folkevalgte i kommunene opplever generelt økt statlig styring i forvaltningssaker, særlig ved behandling av arealplaner i kommunene. Dette skyldes i stor grad et betydelig antall innsigelser, særlig fra Statsforvalteren. Denne erfaringen står i kontrast til Hurdalspalattformen som slår fast at kommunene skal få økt handlefrihet i saker som angår boligbygging og utvikling av boligområder.

Som følge av denne henvendelsen ble det arrangert et møte med Trygve og Erling i finansdepartementet den 8.januar, der leder Gunn og nestleder Arnt Einar møtte. De ba konkret om at Sp i regjering må prioritere – og arbeide for:

1. At kommunene får reell handlefrihet i arealplansaker.
2. Redusere byråkratiet og antallet innsigelser fra Statsforvalteren.
3. Prioritere ressurser til kjerneoppgaver som skole og helse fremfor økt kontroll og tilsyn.
4. Kreve at de som fremmer innsigelser gjennomfører besøk i kommunene for å opparbeide lokalkunnskap før beslutninger tas.

Disse punktene ble underbygget med konkrete eksempler fra både Tydal, Snåsa og Skaun. Problematikk knyttet til byvekstområder, CO₂-avgift på forbrenning av restavfall og m.v.a. på renovasjonsgebyr ble også tatt opp på møtet.

Senere samme dag var det også møter med leder i transportkomiteen Sigbjørn Gjelsvik og statssekretær i samferdselsdepartementet Bent-Joacim Bentzen, bl.a. om E6 Langnesberga.

7 Senterungdommen

Arbeidsåret 2024/2025 har vært et variert og allsidig år for Trøndelag Senterungdom. Vi har reist rundt i fylket og har vært et synlig fylkeslag i flere sammenhenger.

7.1 Tillitsvalgte

Dette arbeidsåret har fylkesstyret hatt følgende sammensetning:

Fylkesleder:	Ola Heggvoll, Trondheim
Politisk nestleder:	Ronja-Marie Meyer-Larsen, Meråker
Organisatorisk nestleder:	Iver Gravås Kjesbu, Steinkjer
1. styremedlem:	Linnea Mølslet, Meråker
2. styremedlem:	Mats Storseth, Skaun
3. styremedlem:	Juste Dilyte, Levanger
4. styremedlem:	Emma Sofie Nordheim, Nærøysund
5. styremedlem:	Johan Seem Sundvik, Grong

1. vara:	Marion Sæther Røst, Indre Fosen
2. vara:	Vegard Adolfsen, Trondheim
3. vara:	Ingvild Vingen, Åfjord

Sentralt tillitsvalgte

Fylkesleder Ola Heggvoll har møtt for Trøndelag Senterungdom i Senterungdommens landsstyre, og har i tillegg vært fast medlem i fylkesstyret til Trøndelag Senterparti. På Senterungdommens landsmøte i 2023, var Nils Forren politisk nestleder i Senterungdommen og Karen Elverum var 2. styremedlem i sentralstyret. På årets landsmøte ble Nils Forren valgt som ny leder i Senterungdommen, Karen Elverum ble valgt som 3. styremedlem, og Sigurd Ramdal ble valgt som 2. vara til sentralstyret. I tillegg har vi nå fem representanter i de ulike utvalgene i Senterungdommen.

7.2 Aktivitet

Gjennom arbeidsåret har fylkesstyret fokusert på synlighet og lagbygging. Vi startet arbeidsåret med fylkesårsmøte 17.-18. februar 2024 på Sparbu i Steinkjer kommune. Vi har hovedsakelig hatt "hybride" fylkesstyremøter, men fylkesstyret vil spesifikt trekke fram de to fylkesstyresamlingene som ble gjennomført i dette arbeidsåret. Vi besøkte Ognadal og Steinkjer i april, og i november besøkte vi Oppdal. Fylkesstyret har prioritert å besøke ulike deler av Trøndelag.

Trøndelag Senterungdom har deltatt på flere større møter, aller først med fylkesårsmøtet til Trøndelag Senterparti 1.-2. mars. Vi var også til stede på Trøndersk matfestival i august, og sto på Senterpartiets stand i Nordre gate. Utover høsten og vinteren var vi godt representert på nominasjonsmøtene til stortingsvalgslista for valget 2025. I tillegg var vi den største delegasjonen på Senterungdommens landsmøte 8.-10. november på Lørenskog i Akershus.

Når det kommer til arrangementer med mer organisatorisk fokus, har Trøndelag Senterungdom deltatt på blant annet Vårslepp på Sundvolden i Buskerud, Sommerleir som fant sted i Alvdal i Innlandet, samt Vømmølfestivalen på Verdal, der vi hadde eget bidrag i toget. I august gjennomførte vi også en fylkesveiturné der vi besøkte flere av fylkets kommuner, der vi fikk lære mye og treffe mange hyggelige folk. Vi er svært fornøyde med hvordan lokallagene i Trøndelag Senterparti tok oss imot, og vi vil rette en stor takk til alle som la ned en innsats for at vi kunne komme på besøk.

7.3 Media

Arbeidsåret har gitt oss flere redaksjonelle oppslag, både i lokale og regionale aviser. Noen av temaene som våre medlemmer har løftet fram er skole og utdanning, psykisk helse, skolestruktur, russetida og norsk matproduksjon. Vi vil spesielt trekke fram Linnea Mølslet og Lars Myhr Sandlund, som begge har vært godt synlige gjennom dette arbeidsåret. I tillegg har Nils Forren vært synlig i media, både i forkant av og etter han ble leder av Senterungdommen. Fylkesstyret har også fokusert på å være synlige på sosiale medier, der vi bruker Facebook og Instagram for å vise det vi jobber med.

7.4 Medlemsverving og lokallag

I arbeidsåret 2024/2025 har vi hatt et oppstartsmøte, der Skaun Senterungdom ble stiftet 19. september 2024. Vi opplever at det er utfordrende å finne aktive medlemmer som ønsker å være med på å stifte nye lokallag. Dette kan nok skyldes tendensen som vi har sett gjennom flere år, nemlig at unge har en betydelig høyere terskel for å engasjere seg i en politisk organisasjon. Trøndelag er fremdeles det største fylkeslaget i Senterungdommen, og vi skal fortsette arbeidet for å forbli det største fylkeslaget i årene som kommer. Per 01.01.2025 har Trøndelag Senterungdom xx medlemmer, som tilsvarer en nedgang på xx medlemmer fra forrige arbeidsår. Antallet lokallag har forblitt stabilt, der vi per 01.01.25 har 12 operative lokallag.

Følgende lokallag har vært operative i 2024:

- Indre Fosen Senterungdom
- Levanger og Verdal Senterungdom
- Melhus Senterungdom
- Midtre Gauldal Senterungdom

Orkland Senterungdom
Skaun Senterungdom
Steinkjer og Inderøy Senterungdom
Stjørdal Senterungdom
Trondheim Senterstud
Trondheim Senterungdom
Ytre Namdal Senterungdom
Åfjord Senterungdom

7.5 Ansatte og samarbeid med fylkeskontoret

Den 30. september 2024 ansatte fylkesstyret en ny ungdomssekretær i Trøndelag Senterungdom. Fylkesstyret viderefører ordningen med ungdomssekretær som formelt sett er ansatt i Trøndelag Senterparti. Ungdomssekretæren er en viktig ressurs for organisasjonen vår. Nils Forren gikk over i nye engasjement for sentralstyret i Senterungdommen og ikke minst da han lanserte seg som lederkandidat. Vi satte ned et ansettelsesutvalg bestående av arbeidsutvalget og fylkessekretær Rune Hjulstad, som da ansatte Nora Stein Baustad som ny ungdomssekretær i en 25 % stilling. Fylkesleder og ungdomssekretær har jevnlig kontakt, og står for den daglige drifta av organisasjonen. Samarbeidet med fylkeskontoret har fungert veldig godt gjennom arbeidsåret.

8 Senterkvinnene

I løpet av året har det vært arbeidet med å etablere Senterkvinnene i Trøndelag. Det ble invitert til oppstartmøte 18.9.2024 der det ble valgt et interimsstyre som arbeidet mot det mål å legge grunnlaget for et ordinært årsmøte med valgt styre.

Interimsstyret har bestått av:

Nina Kristin Rydjord Nielsen	Leder
Marna Gunnvor Nilsson Ramsøy	Studieleder, sekretær og valgkomite
May Britt Kjelsaas	
Stine Mari Storrø Olsen	
Kristin Bugge Midthjell	
Ida Vetleseter Bøe	
Annie Tamlag,	Vara og valgkomite

Oppstartsmøte 18.9.24

Møtet ble holdt på Teams. Tema for møtet var Senterkvinnenes viktigste politiske saker, hvilke saker SK har fått gjennomslag for i regjering, temaer SK har arbeidet med på landsmøtet og gjennom Grønn Feminisme. Informasjon om det praktiske arbeidet i Senterkvinnene, fylkesstyrets oppgaver og sammensetning, SK sin rolle mot SP sitt fylkesstyre og tilbud om skoling. Interimsstyret med leder ble valgt.

8.1 Representasjon

Leder Nina Kristin deltok som observatør på Senterkvinnenes landsstyremøte i Oslo i slutten av september.

Nina Kristin, Annie og Trine Tanja Gåre deltok på kurset «Grønn inspirasjon» i Oslo 26. og 27. oktober.

8.2 Arbeidet i styret

Det ble opprettet en messengergruppe for korte beskjeder og spørsmål.

I tillegg til oppstartsmøtet har det vært avholdt 3 møter via Teams og 1 fysisk møte på SP sitt kontor i Trondheim.

Vi har, i samarbeid med fylkeskontoret, sendte-post til alle kvinner som er medlem i SP for å informere om oppstarten av Trøndelag Senterkvinner og oppfordret til å melde seg inn. Styremedlemmene har deltatt i hver sin arbeidsgruppe for programarbeidet til valget 2025. Møtet i desember var fysisk der vi hadde fokus på årsmøtet og arbeidet for neste arbeidsår. Vi avsluttet med en hyggelig middag.

Vi ønsker å arbeide med temaet «Kvinnehelse», så vi skriver en resolusjon om temaet og tar det med i det videre arbeidet i Senterkvinnene sentralt og i SP.

Forbereder årsmøtet for Senterkvinnene i Trøndelag med mulighet for fysisk oppmøte i Trondheim og Steinkjer, i tillegg til digital deltakelse, lørdag 25.11.25 kl 13.00 - 16.00.

Vi har valgt representanter til resolusjonskomiteen for SP sitt fylkesårsmøte: Kristin, og til arbeidsgruppe som skal komme med innspill til jordbruksoppgjøret 2025: Stine Mari. Nina Kristin representerer oss som observatør til Agder Senterkvinnens digitale årsmøte 20. Januar.

8.3 Skolering

Temamøte; «Kvinnehelse» 25.11.24 på Teams (alle medlemmer i SK Trøndelag var invitert)
Kurs: «Valgkomitearbeid» 13.11.24 på Teams (valgkomiteen)

8.4 Økonomi

SK Trøndelag har ikke ført eget regnskap, men har fått dekket utgifter til reiser, kurs og møter av Trøndelag Senterparti

9 Fylkestingsgruppas virksomhet

2024 har vært et år med stor aktivitet i fylkestingsgruppa! Året har også vært preget av endringer i fylkestinget både i vår egen gruppe og generelt.

9.1 Ny samarbeidsavtale for perioden 2023 – 2027

Året startet med et arbeid for å få til et flertall i fylkestinget. I løpet av februar ble MDG med i det blå-grønne samarbeidet, Stiklestadplattformen ble utvidet til å bli forpliktende for 6 partier (SP, H, FRP, PP, V og MDG. I forbindelse med denne endringen ble det på fylkestinget i april vedtatt å etablere et nytt hovedutvalg: hovedutvalg for beredskap, klima og natur. Som følge av denne endringen ble også fordelingen i de forskjellige hovedutvalgene endret. Senere samme år, i desember, ble utvalgenes sammensetning vedtatt endret på nytt fordi Tommy Reinås meldte overgang fra MDG til V. Vi tror at det i gjennom godt politisk arbeid det siste året, er lagt en solid plattform for et stabilt og styringsdyktig flertall i fylkestinget, for resten av denne perioden.

9.2 Gruppestyre og sekretariat

I 2024 har fylkestinget hatt dette gruppestyret:

Tomas Iver Hallem	fylkesordfører
Ole Herman Sveian	gruppeleder
Guri Heggem	nestleder

Gruppestyret møtes fast hver mandag formiddag, og de aller fleste av møtene er holdt som Teamsmøter. Lars Myhr Sandlund er fylkestingsgruppas rådgiver i 20 % stilling. På gruppestyremøtene deltar også de andre fylkestingsrepresentantene ved behov og mulighet for deltakelse. Gruppestyret har gjennom 2024 gjennomført jevnlig møter med Trondheim Sp sin representant i bystyret, det er en ambisjon om å fortsette dette samarbeidet også i 2025 med mer fast frekvens.

Fylkessekretær Rune Hjulstad fører fylkestingsgruppens regnskap og bistår ellers ved behov.

9.3 Aktiviteten i fylkestinget, fylkesutvalget og hovedutvalgene

Fylkestinget har i 2024 hatt 5 møter. Junitinget i år ble gjennomført på Hitra og Frøya, der ble bl.a. turen til Sula i rolig trøndersommervær et av høydepunktene.

Det er også gjennomført 5 møter i hovedutvalgene, i tillegg har noen hovedutvalg hatt ekstra møter som følge av politiske saker. Hovedutvalgene og fylkesutvalget har reist land og strand, både inn- og utland. I oktober var fylkesutvalget i Bayern for å ha møter med tysk forsvarsindustri og næringsliv, i november var hovedutvalg næring i Brussel, her har Trøndelag blant annet eget Europakontor. I april var hovedutvalg for utdanning i Bergen for å lære mer om hvordan videregående skoler også kan fungere som flerbrukshus i samarbeid med kommunen.

Fylkestingsgruppa har som hovedregel gjennomført 2 gruppemøter på teams før hovedutvalgene. Før fylkesting er det to gruppemøter på teams torsdag og søndag uken før, og et fysisk møte dagen før fylkestinget. Gruppestyret har i tillegg faste møtepunkter med samarbeidspartiene i det blågrønne samarbeidet. Ved å gjennomføre flere korte digitale møter, stiller fylkestingsgruppa godt forberedt til forhandlinger med samarbeidspartiene, og til møtene i hovedutvalgene og fylkestinget.

Fylkestingsgruppa gjennomførte i slutten av august en vellykket studietur til Stockholm. Her var hele gruppa samlet, fylkessekretær og 2. vara deltok i tillegg. Et tett pakket program med besøk i Riksdagen, hos Centern og Stockholms Stadshus ga mye nyttig kunnskap samtidig som det ble tid til interne møter og samtaler om kommende aktiviteter.

Som følge av endringen gjennomført i starten av året hvor det ble etablert en politisk samarbeidsavtale som ga flertall, var budsjettbehandlingen høsten 2024 en tilfredsstillende og god prosess. Det blågrønne flertallet klarte å legge fram et helhetlig alternativt budsjett på høring med vedtak i fylkesutvalget 14 dager før behandling i fylkestinget. Et stabilt flertall sikrer at vi nå går inn i 2025 med vårt eget budsjett som styringsverktøy. Ekstrabevilgninger fra regjeringen ga oss rom for noen satsinger ut over fylkesdirektørens forslag. I budsjettbehandlingen ble fylkesdirektørens ønske om nedleggelse av mange tannklinikker i distriktskommunene stoppet. Vi økte bevilgningene til trafikksikkerhet, vegvedlikehold og la opp til en lavere prisstigning på kollektivprisene enn fylkesdirektørens forslag. For å motvirke utenforskap ble det blant annet satt av penger til styrking av kontaktlærerfunksjonen på VG1 og søkbare midler for en inkluderende russetid. Arbeidet for en renere Trondheimsfjord, regionale utviklingsmidler og arkivformidler for folkemusikk og dans var noen av de andre tiltakene som ble prioritert.

9.4 Aktuelle politiske saker, interpellasjoner m.m

2024 er et mellomvalgår der hovedfokus har vært på å gjennomføre mye av det vi selv har sagt i vår politiske plattform og valgprogram. Med et flertall i alle hovedutvalg får vi gjennomslag for våre forslag og er i stand til å gjennomføre vedtatte mål.

Nytt av året er at fylkesdirektøren foreslo å fjerne utfordringsdokumentet som styringsverktøy i forbindelse med behandling av tertialregnskap og årsresultat. En utvidet tertialrapport for 1. tertial erstatter utfordringsdokumentet og brukes til å legge føringer for handlings- og økonomiplanen.

Her er noen saker som har fått ekstra oppmerksomhet i fylkestinget:

- På fylkestinget i juni fulgte vi opp ambisjonen i Stiklestadplattformen, om økt satsing på fylkesveg, ved å bevilge 100 mill. ekstra til fylkesvegene våre. Pengene ble disponert fra Havbruksfondet.
- Harmonisering av busstakster for kommuner som tidligere tilhørte Møre & Romsdal fylke (Rindal og deler av Heim kommuner)
- Utvidelse av Verdal vgs, og ny byggfaghall på Skjetlein vgs
- Videreføring av regionalt forskningsfond
- Regional planstrategi med vedtak om å revidere Trøndelagsplanen og en rekke strategier som følge av dette.
- Regionbasert inntaksordning til offentlig videregående skole i Trøndelag
- Finansielle måltall for økonomistyringen i fylkeskommunen
- Eiermelding AtB

- Opprettelse av nytt HU for Beredskap, klima og natur
- Kvalitetsmelding for den videregående skolen
- Flere saker knyttet til miljøpakken
- Oppstart nye mobilitetsanbud for sjø og kollektivtrafikk
- Energistrategien for Trøndelag er sendt på høring
- Sannhet og forsoning
- Handlings- og Økonomiplanen for 2025-2028

9.5 Samarbeid over grensa

Trøndelag Senterparti har i mange år hatt et godt samarbeid med vårt politiske søsterparti Centern i Jämtland. Det har blitt arbeidet i 2024 med å etablere et felles arbeidsutvalg som skal se på felles aktiviteter for partiene.

Fellesrådet er et samarbeidsforum initiert etter at Trøndelag og Jämtland vedtok å gå ut av Mitt-Norden-komiteen. Fellesrådet fikk i 2023 etter søknad innvilget status som grensekomite og har nå full finansiering av Nordisk Ministerråd. Fellesrådet ble stiftet som en forening der kommuner kan bli medlemmer. I 2023 vedtok Fellesrådet å kjøpe aksjene i Naboer AB slik at foreningen nå kan bl.a. drive kommersiell prosjektutvikling og andre aktiviteter gjennom Naboer AB. Naboer AB fikk på slutten av 2024 innvilget en større Interreg-søknad der hovedaktiviteten er å skape er grenseoverskridende samarbeid mellom Trøndelag og Jämtland Härjedalen. Prosjektet er tre-årig og har oppstart 1.februar 2025. Fellesrådet var i september vertskap for «Gränsregionalt forum» på Hell, en konferanse og samlingspunkt for alle grensekomiteene i Norden. Guri Heggem er nestleder i styret i Fellesrådet og styreleder i Fellesrådet Utvikling AB.

Atlantbanan er et samarbeid mellom kommuner og regioner i Sverige, fylkeskommunen og kommunene langs banen mellom Storlien og Trondheim på norsk side. Formålet er koordinering av arbeidet for økt trafikk, kortere reisetid og økt vedlikehold på strekningen Stockholm – Trondheim. Lederskapet ruller mellom de svenske regionene og Trøndelag fylkeskommune. Ole Herman Sveian representerer TRFK og har fungert som leder for samarbeidet i 2024.

9.6 Godtgjørelser for verv i fylkeskommunen og gruppa - Fylkestingsgruppas økonomi

Fylkesordfører godtgjøres i 100% stilling som tidligere. Dette utgjør 116% av en stortingsrepresentants godtgjøring.

Medlemmer i fylkesutvalget godtgjøres med 60% og nestledere i hovedutvalgene godtgjøres med 20%.

Fylkestingsgruppas grupperessurs beregnes ut fra valgresultat. Grupperessursen utgjør i 2024 112 %. Denne er fordelt på Ole Herman Sveian (100%) og Guri Heggem (12%). Fylkestingsgruppa mottar også en årlig støtte som skal brukes til møter, reiser og administrasjon.

9.7 Medlemmer i fylkesutvalget, kontrollutvalget og hovedutvalgene

Som følge av vervet som fylkestingsrepresentant er det mange som har verv i forskjellige råd og utvalg ut over det som er fylkesting, fylkesting og hovedutvalg. Noen eksempler kan være styremedlem i nasjonalparker og verneområder, jernbanefora, relevante samarbeidsutvalg osv. Oversikt over alle øvrige valgte medlemmer og varamedlemmer i mange ulike styrer, råd og utvalg finner man på www.trondelagfylke.no under «Politisk organisering - Styrer, råd og utvalg»

Fylkesutvalget:

Tomas Iver Hallem	Verdal	Fylkesordfører
Guri Heggem	Røros	

HU Utdanning:

Lars Myhr Sandlund	Steinkjer	Nestleder
Kari Anita Furunes	Meråker (fram til april 2024)	
Ole Herman Sveian	Malvik (fra april 2024)	

HU Samferdsel:

Guri Heggem   Røros   Nestleder
Hege Nordheim-Viken Høylandet (fram til april 2024)

HU Næring:

Hallgeir Grøntvedt   Ørland

HU Kultur:

Ole Herman Sveian   Malvik (fram til april 2024)
Hege Nordheim-Viken Høylandet (fra april 2024)

HU Beredskap, klima og natur:

Kari Anita Furunes   Meråker (fra april 2024)

Kontrollutvalget:

Nils Forren   Heim

9.8 Trønder i lag

Fylkestingsgruppa til Trøndelag Senterparti arrangerer flere ganger i løpet av året, lunsjmøte som heter "Trønder I Lag", for våre ordførere, varaordførere, gruppeledere og lokallagsledere.

Lunsjmøtene gjennomføres på teams.

I 2024 ble det totalt 5 møter:

- 26. januar, tema: rus
- 15. mars, tema: regional planstrategi
- 19. april, tema: Nasjonal Transportplan
- 8. november, tema: Kommune- og fylkesøkonomi
- 6. desember, tema: Trondheimsfjordprosjektet

9.9 Bedriftsbesøk, befaringer mv

2024 har vært et år preget av organisering og sikring av stabilitet som tidligere nevnt. Det har ikke blitt så mye tid til utadrettet virksomhet som bedriftsbesøk og befaringer som vi gjerne skulle ønsket oss. Likevel har vi fått tid til noe i en hektisk hverdag med mange oppgaver fordelt på ikke så mange personer.

Flere av fylkestingsgruppas medlemmer deltok på årsmøtene som fulgte på rekke og rad i januar. Flere fra fylkestingsgruppa besøkte Stortinget i februar, der det ble gjennomført separate møter ut fra aktuelle tema som besøksstrategi, nasjonal transportplan, finansiering av kulturbygg i Trøndelag, samt endringer angående russetiden. Flere stortingsrepresentanter besøkte Trøndelag i februar der medlemmer fra fylkestingsgruppa bidro på forskjellig vis med bl.a tilrettelegging av innhold og logistikk.

Fylkesårsmøtet i Trøndelag Senterparti ble avholdt første helga i mars. Røyrvik kommune ble besøkt i april, Heim kommune ble besøkt i mai.

Tydal kommune ble besøkt av Ole Herman Sveian i starten av mars. Flere bedriftsbesøk og møte med ordfører og varaordfører ble gjennomført.

Guri Heggem og Ole Herman Sveian fra fylkestingsgruppa fulgte Bjørn Arild Gram til et møte med Landshøvdingen i Jämtland i Östersund i mai i kraft av å være representanter for Fellesrådet og Atlantbanan

Trønderisk Matfestival i månedsskiftet juli/august ble besøkt av flere fylkestingsrepresentanter, her deltok flere på stand på Nordre.

Overhalla kommune ble besøkt i september, der veg og trafikksikkerhet var tema. Dette ble kombinert med arbeidslagsmøte for Namdalen.

Nærøysund ble besøkt i oktober. Bedriftsbesøk, og ulike pågående prosjekter som eksempelvis Laksevei Nord var på dagsorden.

Orkland Sp fikk besøk på sitt medlemsmøte i november, der vegprosjektet Orkdalspakken var tema.

Åfjord og Indre Fosen kommuner ble besøkt i desember i tilknytning til en vegåpning, i tillegg var temaet fylkesveger, hurtigbåtforbindelser og bygging av gang- og sykkelveger.

Melhus Senterparti fikk besøk på Melhus VGS i desember, der var fokus ombygging av skolen og elevbedrifter.

Igjennom året har også flere av fylkestingsgruppens medlemmer deltatt i forbindelse med besøk av ulike statsråder, og stortingsrepresentanter på mange steder i fylket.

10 Nominasjon og valg 2025

Mye av forberedelsene til valget 2025 er gjort i 2024. Nominasjonskomiteene for stortingsvalglistene ble oppnevnt av fylkesårsmøtet 2024. Senterpartiets landsstyre vedtok partiet nasjonalt sin strategi for 2025 i oktober 2024. Fylkesstyret vedtok rammeplan for valgkampen 2025 i fylkestyremøtet 19.12.24.

10.1 Nominasjon

Nominasjonskomite for Nord-Trøndelag valgdistrikt

Steinar Aspli, Nærøysund (leder)

Borgny Grande, Grong

Anne Berit Lein, Steinkjer

Trine Haug, Frosta

Otto Moa, Overhalla

Rolf Charles Berg, Stjørdal

Dorthea Elverum*, Senterungdommen

*Det var opprinnelig Kennet Tømmermo Reitan som ble oppnevnt som Senterungdommen sin kandidat, men det ble etter hvert klart at Reitan ble Senterungdommen sin ungdomskandidat. Han gikk da ut av komiteen og nytt medlem fra Senterungdommen ble bekreftet av fylkestyret i møte 22.3.2024.

Nominasjonskomite for Sør-Trøndelag valgdistrikt

Hallgeir Grøntvedt, Ørland (leder)

Gudbrand Rognes, Røros

Aleksander Rønningen, Trondheim

Linn Annett Brå Østgaard, Orkland

Kari Fuglem, Selbu

Siri Fossum, Midtre-Gauldal

Nora Stein Baustad, Senterungdommen

I april ble det sendt brev til sittende kandidater (de fire øverste på listene i 2021) om de ønsket renominasjon. Svarfristen var i starten av mai.

Alle svarte innen fristen, Marit Arnstad, Per Olav Tyldum, Dorthea Elverum og Ola Borten Moe takket nei til renominasjon, Tomas Iver Hallem, Heidi Greni, Maren Grøthe og Geir Arild Espnes stilte seg til disposisjon for en ny periode. Hallem var imidlertid veldig tydelig på at han skal være fylkesordfører og derfor ikke var aktuell på de første plassene på lista.

I midten av mai ble det sendt brev til lokallaga der de ble bedt om å komme med forslag på fem navn i alfabetisk rekkefølge, derav ett fra egen kommune. Svarfristen var midt i juni.

I første runde kom det inn forslag på 27 navn i nord og 34 navn i sør. Brev med resultatene fra 1. runde ble sendt ut til lokallaga først i juli, sammen med informasjon om 2. runde i lokallaga.

I andre runde ble lokallaga bedt om å sette opp sitt forslag til stortingsvalgliste. Det ble oppfordret til å avholde medlemsmøte 10. september. De aller fleste lokallaga hadde møte den kvelden, noen få hadde møte kvelden før, men alle kommunelaga gjennomførte møte og kom med sine forslag til stortingsliste.

Resultatet i nord viste at alle lokallaga hadde foreslått Bjørn Arild Gram på førsteplass. Komiteen i nord bestemte seg derfor for å nominere Gram på førsteplass allerede i møtet 11. september. Resultatet i sør var noe mer nyansert der både Maren Grøthe og Heidi Greni var foreslått på 1. plass av mange lag.

Komiteene brukte tida etter 2 runde i lokallaga til å gjennomføre intervjuer med aktuelle kandidater før de endelige innstillingene fra komiteene ble lagt fram. Nominasjonskomiteen i nord presenterte sitt enstemmige listeforslag 18. oktober. Nominasjonskomiteen i sør presenterte sitt omforente listeforslag 23. oktober.

I nominasjonsmøtene som ble holdt på Leinstrand samfunnshus i sør og på Snåsa hotell i nord, ble alle listekandidatene enstemmig valgt og listene enstemmig vedtatt som nominasjonskomiteene hadde foreslått.

10.2 Stortingsvalglistene 2025 – 2029

Nord-Trøndelag valgdistrikt

Nr.	Navn	Kommune	Fødselsår
1	Bjørn Arild Gram	Steinkjer	1972
2	Siv Sætran	Stjørdal	1986
3	Kennet Tømmermo Reitan	Røyrvik	2000
4	Kari Anita Furunes	Meråker	1978
5	Tomas Iver Hallem	Verdal	1975
6	Hege Kristin Kværnø Saugen	Overhalla	1979
7	Trine Hasvang Vaag	Snåsa	1970
8	Lars Myhr Sandlund	Steinkjer	1999
9	Ada Arnstad	Stjørdal	1992
10	Idun Elvira Svartaas Borgen	Verdal	2003
11	Svein Pettersen	Leka	1975

Sør-Trøndelag valgdistrikt

	Navn	Kommune	Fødselsår
1	Maren Grøthe	Melhus	2001
2	Ole Herman Sveian	Malvik	1974
3	Guri Heggem	Røros	1965
4	Vegard Tillerflaten	Trondheim	1991
5	Kari Åker	Indre Fosen	1974
6	Nils Forren	Heim	2000
7	Lene Dahlø Skarsvåg	Frøya	1972
8	Ola T Heggem	Rindal	1952
9	Kristin Bugge Midthjell	Trondheim	1982
10	Jens Arne Kvello	Tydal	1965
11	Erling Iversen	Åfjord	1981
12	Lise Sundli	Midtre Gauldal	1997
13	Ingrid Kathrine Schanche	Hitra	1982
14	Lasse Hilstad Sørmo	Orkland	2000
15	Gunn Iversen Stokke	Skaun	1959
16	Per Arne Lium	Rennebu	1962

10.3 Valgkamp

Fylkesstyret har det overordnede ansvaret for fylkeslagets valgkamp. Valgkampplanen 2025 er styringsdokumentet for valgkampen 2025. Valgkampplanen ble vedtatt i fylkesstyret 19.12.24 og gir rammene for valgkampen 2025.

Her ble valgkamporganiseringen definert. Valgkamputvalget består av Fylkesleder (leder), 1. og 2. kandidatene fra nord og sør, en representant fra Trondheim Sp, en representant fra Senterkvinnene og en representant fra Senterungdommen. Fylkessekretæren er sekretær og har med seg øvrige fra sekretariatet etter behov.

I tillegg oppnevnes det «operative utvalg» for hvert enkelt valgdistrikt som ledes av 1. kandidaten i valgdistriktet. Medlemmer er 2. kandidat 3. kandidat, ungdomskandidat. I Sør-Trøndelag er også en av kandidatene fra Trondheim med. I Nord-Trøndelag er fylkesordfører med. Sekretariatet deltar med de ressursene som passer.

Hovedbudskapet for Senterpartiet er: **Hele Norge**

- Trygghet for folks hverdagsøkonomi
- Sikre nasjonal kontroll
- Utvikle hele Norge

Slagord i Trøndelag er «**Hele Trøndelag**». Hovedbudskapene må legges opp rundt strategien fra partiet nasjonalt der trygghet, nasjonal kontroll og hele Norge er hovedlinjene.

11 Økonomi og administrasjon

11.1 Økonomi

Fylkeslagets regnskap for 2024 viser et overskudd på 487 470 kr. Av overskuddet overføres 400 000 kr. valgfond. Det var budsjettert med et overskudd på 494 900 kr. for 2024.

Pr. 31.12.2024 har fylkeslaget en fri egenkapital på 2 008 693 kr. Dette sikrer oss en god likviditet gjennom hele arbeidsåret. I tillegg har fylkeslaget et valgfond avsatt til valgkamp på 686 009 kr.

11.2 Ansatte

Rune Hjulstad er fylkessekretær i 100 % stilling.

Bjørn Ludvig Bergsmo er organisasjonsrådgiver for fylkeslaget i 80 % stilling.

Lars Myhr Sandlund er kommunikasjonsrådgiver i 40 % stilling. Stillingen er delt 50/50 mellom fylkeslaget og fylkestingsgruppa.

Nils Forren var ungdomssekretær i 25 % stilling til 1.10.2024.

Nora Stein Baustad er ungdomssekretær i 25 % stilling fra 1.10.2024.

Marna Ramsøy er renholder på kontoret i Steinkjer.

11.3 Lokaler

Trøndelag Senterparti leier kontorlokaler i 2. etg. i Kongens gt. 40, Steinkjer og i 5. etg. i Bønden Hus, Kongens gt. 30 i Trondheim. Leieavtalen i Trondheim er fornyet med et noe mindre areal fra 1.2.2025.

Leieavtalen på kontorlokalene i Steinkjer går ut 30.11.2027.

Leieavtalen på kontorlokalene i Trondheim går ut 1.2.2028.

Fylkesstyret retter en stor takk til tillitsvalgte, folkevalgte, ansatte og alle som har stått på for Senterpartiets organisasjon og politiske ideer i 2024!

31.1.2025

Fylkesstyret
Trøndelag Senterparti

12 Vedlegg

12.1 Forsvaret og totalberedskapen må styrkes raskt

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2024

Krigen i Ukraina har for alvor synliggjort at det er viktig å prioritere beredskap- og forsvarsoppbygging, det er behov for et taktskifte. En motstandsdyktig og utholdende befolkning er fundamentalt, og råd om egenberedskap må styrkes i tillegg til andre tiltak som f.eks. bred kompetanseheving og økonomisk styrking av frivillig sektor. Alle bor i en kommune, og nasjonens samlede beredskap henger nøye sammen med kommunenes utholdenhet i krisesituasjon - denne må løftes både gjennom økonomiske virkemidler og kompetansetiltak. De globale forsyningslinjene er utfordret, og vi må over fra «akkurat i tide» til en «føre var»-planlegging og handling. Matproduksjon er beredskap, og for å trygge befolkningens tilgang på mat i krise og krig må inntektene til dagens bønder prioriteres nå. Næringslivet besitter mye av infrastrukturen og ressursene som trengs i krise og krig og må involveres solid i beredskap- og forsvarsbyggingen vår. Nødetatene, brann, politi og helse, er til stede i hele landet og utgjør grunnmuren i vår beredskap sammen med innbyggerne, kommunene, næringslivet og frivilligheten. Regjeringen leverer nå en nødvendig styrking av forsvaret, og ressursene til den sivile siden av beredskapen MÅ stå i forhold.

Norge er i front med hjelp til Ukraina, både militært og humanitært. Dette er viktig i ei tid der et angrep på demokratiet og et selvstendig land skjer helt uprovosert. Samtidig taper vi egne lagre for utstyr. Beredskapsmessig er dette farlig, men samtidig er det en mulighet til å oppgradere og fornye mye av materiellet.

Det er avgjørende at vi passerer 2 % - målet så raskt som mulig. Under den kalde krigen lå forsvarsbudsjettet på mellom 3,5 og 4 %. Skal vi opp dit igjen, noe som kan bli nødvendig, vil det selvsagt gi budsjettmessige utfordringer i andre sektorer i statsbudsjettet.

NATO har sammen med Norge, bestemt at hovedstøtten inn til Sverige og Finland skal gå via 3 korridorer: Gøteborg, Trondheimsfjorden og Ofoten/Narvik. For Trøndelag sin del er det da viktig at det etableres et troverdig luftforsvar over området. Missiler og artilleri er tydeligvis de viktigste ressursene i framtidig krigføring, for ikke å glemme droner, både på sjø og vann. Mye våpenmakt blir samlet i et geografisk lite område ved en mobilisering, og det trengs riktig beskyttelse i denne fasen.

Vi ser at det er en dreining mot hybrid krigføring, også mot NATO-land. Det kan være elektronisk sabotasje, skader på undersjøisk infrastruktur og mediepåvirkning. Dette er områder det er vanskeligere å beskytte seg 100 % mot, og det er

behov for sterkere fokus både på forebygging og folkeopplysning.

Norge har i dag generell verneplikt for begge kjønn. Det må vurderes sterkt om tiden nå er inne for et pliktår for alle, enten som siviltjeneste eller i forsvaret, slik at det blir en mer rettferdig belastning i årskullene.

Norge må øke volum og robusthet i forsvarsstrukturen vesentlig. I denne sammenheng er det avgjørende at det satses på personell og kompetanse. Det krever målrettede tiltak for å rekruttere nye ansatte og mer konkurransedyktige vilkår for å beholde dagens ansatte.

I en langtidsplan for forsvaret er det avgjørende at infrastrukturen i Trøndelag blir utviklet på flere områder. Mange riks- og fylkesveier har behov for kraftig oppgradering. Mellomriksveien E14 og FV 17 er slike eksempler.

Kvaliteten på veinettet i Trøndelag vil bli stadig viktigere i en totalforsvarssammenheng. Dette gjelder spesielt ØST- VEST aksen. Framtidig veitbedring må derfor ta høyde for beredskapsbehov og NATO sine krav. Kostnadene med utbedringene kan derfor ikke bare dekkes gjennom Nasjonal transportplan (NTP), men også gjennom annen statlig finansiering og i samarbeid med NATO.

Norges forsvar og den sivile beredskapen er gjensidig avhengig av hverandre i totalforsvaret vårt, nå gjelder det å «vårrå buidd!»

12.2 Verdivalg i norsk landbruk

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2024

Det er behov for et verdivalg i norsk landbruk. De valg, beslutninger og prioriteringer som gjøres for landbruket må balansere behovet for bærekraftig forvaltning av naturressurser og areal, med lønnsom produksjon av sunn og god mat, og samtidig ivareta større sjølforsyning og matberedskap for storsamfunnet.

Beitenæringa har til alle tider vært en av bærebjelkene i det norske landbruket. Høsting i utmarka har vært et viktig grunnlag for bosetting og eksistens over hele landet. Dessverre har beitenæringa gjennom flere tiår blitt satt under press fra storsamfunnet. Beitebruka har mistet tilgangen på beiteareal de har hatt rett til å bruke i generasjoner. Beitedyr i utmark bidrar til å utnytte ressurser på en god måte, og de bidrar riktig i klimaregnskapet, samt til å unngå gjenvoksing av store arealer, noe som bidrar til større tilgjengelighet i utmarka.

I lys av dette er det også et paradoks at det opprettes egne beite- og fødeområder for den særskilt beskyttede reindrifta, mens en reindrifutsutøver i Lierne nylig ble dømt til ubetinget fengsel for å ha brutt nødvergeretten da han forsøkte å beskytte reinflokken mot rovdyrangrep. Dersom Norge ønsker å bevare både reindriftnæringa og beitebruka, må muligheten til å sikre dyra mot rovdyrangrep styrkes.

Svært mange kommuner har ikke lenger en fungerende veterinærvektordning, som forutsatt i

dyrehelsepersonelloven. Det statlige tilskuddet kommunene mottar, strekker ikke til. Det er positivt at regjeringa har igangsatt en mentorordning for nye veterinærer som vil starte i distriktkommuner. Det er behov for å finne gode nok løsninger gjennom jordbruksoppgjøret for en veterinærvaktordning som ivaretar både dyrehelse og økonomi og trygghet for gårdbrukerne.

Det er store likviditetsproblemer i landbruket. Samtidig ligger store investeringer på vent, spesielt løsdriftskravet for melkekyr. En mulighet kan være å etablere et investeringsfond. Et slikt fond kan organiseres på samme måte som skogfondet, der inntekter fra produksjonen plasseres i et fond, det gis en skattefordel av fondet, og fondet deretter følger gårdeieren. Dette kan være et virkemiddel på linje med jordbruksfradraget. Uttak fra kontoen brukes til investeringer på gården.

Inntektsgapet mellom bøndene og andre yrkesutøvere må tettes, slik at det fortsatt vil være mulig å drive landbruk i Norge framover. Dette er blant annet viktig både for selvforsyning, bærekraft, matsikkerhet og beredskap. Videre må fordelingen av inntekter fra bøndenes produksjon skje på en bedre måte, slik at en langt større andel av inntektene faktisk går tilbake til bonden. Økning i matvarepriser må også bety at bøndene får bedre betalt for maten de produserer.

Senterpartiet ønsker også at rutiner og regelverk knyttet til størrelses- og kvalitetskrav på frukt og grønnsaker gjennomgås, for å forhindre at store mengder brukbar mat må kastes, fordi råvarene ikke oppfyller krav til størrelse m.v. Tilsvarende må det også tas en gjennomgang av mulighetene for å få større andel av kjøttet som faktisk produseres ut i markedet, med tilstrekkelige inntekter for bøndene, for å hindre svinn av f.eks. store mengder hønse- eller sauekjøtt.

Trøndelag Senterparti mener at:

- Det er viktig at Senterpartiet i regjering følger opp Hurdalsplattformen. Opptrappingsplanen for tetting av inntektsgapet er særlig viktig for å ta vare på muligheten vår til å produsere ren og trygg mat. Vi må øke beredskapen, og sørge for at verdiene havner der de skal i matmarkedet.

- De økonomiske og miljømessige verdiene av beitenæringa må fram i lyset, og inkluderes i klimakalkulatoren for landbruk. Klimakalkulatoren i landbruket slik den står i dag omfatter ikke hele aspektet av en landbrukseieendom og drift, verdien av skog og beite av utmark bør også inkluderes mer. Et bærekraftig distriktlandbruk er avhengig av utmarksressursene, samfunnet er tjent med de verdiene som skapes der, og samtidig hindres gjengroing av utmarka. Det er ingen tvil om at bedre sikring og utnyttelse av utmarksressursene til beitedyr vil bidra positivt til det grønne skiftet.

- Vakttilskuddet og stimuleringstilskudd i kommende jordbruksoppgjør må styrkes, for å få en velfungerende veterinærvaktordning i hele landet.

- Nødvergeretten i Naturmangfoldloven § 17 må utvides, slik at bestemmelsen gir både reieiere og bønder en reell mulighet til å beskytte tamrein og bufe mot angrep fra rovdyr, også i de tilfellene der rovdyrangrepet ikke er pågående eller «*umiddelbart forestående*».

- Investeringsfond bør være en lovregulert fondsavsetning, som skal sikre at gårdbrukerne har midler til investeringer i egen drift, parallelt med andre investerings-virkemidler.

Investeringsfondet skal være et frivillig fond.

- Tilskuddene fra Innovasjon Norge må økes for å utbedre fjøs og driftsbygninger, og for å imøtekomme krav til dyrevelferd. Kostnadene for å bygge nytt samt å bygge om har også økt betraktelig samtidig som inntekten på landbruksdrift ikke har økt. Ved å øke prosentsatsene for tilskudd via innovasjon Norge kan man imøtekomme og skape bedre forutsetninger for utvikling av driftsform og fortsatt drift i årene som kommer.

-Sjølforsyningsgraden bør minst opp fra ca. 40 % til over 50 %

- Det er behov for bedre lønnsomhet i å dyrke norske grønnsaker med tanke på bærekraft og selvberging. Det bør oppfordres til å spise sesongvarer.

- Timetallet pr årsverk i jordbruket må endres til en mer levelig akkord for gårdbrukerne.

12.3 Billigere togbilletter nå!

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2024

Slik det er i dag er takstsonene for tog innrettet etter Miljøpakkens føringer. Flere steder fører det til at det blir store forskjeller i billettpris over små geografiske avstander. Kanskje halveres prisene dersom man kjører fem minutter til nabobygda og tar tog derfra. Dette er tilfellet for reisende som bor utenfor sone A, som går mellom Skatval i nord og Hovin i sør. Mange som pendler ender derfor opp med å kjøre en del av veien, for så å ta toget den siste biten. Ofte går toget parallelt med strekningen som kjøres, noe som er et stort paradoks sett i forhold til miljøperspektivet. Dersom vi skal nå klimamålene må vi legge til rette for at innbyggerne kan ta valg som har en positiv effekt på miljøet. Mange velger det alternativet som er billigst, og slik det er i dag er det ofte å kjøre bil. For at flest mulig skal benytte seg av kollektivtilbudet, og særlig togtilbudet, må det lønne seg økonomisk. Dette kan gjøres på flere måter, både gjennom å senke billettpriser og justere takstsoner. Hyppigere togavganger vil også ha betydning for om flere velger tog framfor bil.

Togtilbudet er viktig for ungdom under 18 år, som ikke har noe annet alternativ enn å benytte seg av kollektivtilbudet dersom foreldrene ikke kan kjøre dem. For elever på videregående som bor på hybel er dette spesielt viktig! Både i hverdagen, når de skal komme seg til og fra skole, jobb og fritidsaktiviteter, men også når de skal komme seg

hjem i helger og ferier. Borteboere skal ha råd til å komme seg hjem når de ønsker.

Trøndelag Senterparti mener at:

- Prisene på togbilletter må senkes
- Takstsonene for tog må samkjøres med takstsonene for buss. Miljøpakkens takstsoner utvides fram til Støren, både av hensyn til miljøet, og at Støren er et naturlig knutepunkt. Videre bør alle reisende innen takstsonen A i Miljøpakken betale samme pris for å reise innad i sone A, uansett om reisen starter/slutter innenfor eller utenfor sonen.
- To tog i timen mellom Melhus og Steinkjer må realiseres som planlagt innen 2027
- Fortsette arbeidet for togpendel mellom Steinkjer og Grong
- Midlene i miljøpakken skal komme hele Trøndelag til gode
- Tog skal være en del av skoleskyssordningen

12.4 Trygg oppvekst og gode utdanningsmuligheter i hele Trøndelag

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2024

Trøndelag Senterparti vil at alle barn og unge skal få en god oppvekst, og vokse opp til å bli gode og nyttige samfunnsborgere. Alle elever skal oppleve et trygt og godt skole- og læringsmiljø som bidrar til trivsel, motivasjon og lærelyst. Det er derfor behov for sterke fagmiljøer rundt elevene som kan bidra til dette. I Trøndelag skal vi utdanne arbeidskraft som næringslivet og arbeidsmarkedet etterspør, og da er lokal forankring viktig.

Skolen skal sikre elevene gode ferdigheter i alle basisfagene. Utdanningssystemene må møte og svare på endringer – i samfunnet, vitenskapelige disipliner og teknologi – og svare på de behov det fremtidige arbeidslivet har. Senterpartiet vil ha desentraliserte utdanningstilbud, både når det gjelder grunnskole, videregående skole og høyere utdanning, slik at hver elev/student har mest mulig like rettigheter, uavhengig av hvor de bor. Vårt mål er at utdanningsinstitusjonene utnytter lokale og regionale fortrinn, og spiller på lag med nærmiljøet og lokalt næringsliv. Trivsel og trygghet er grunnleggende forutsetninger for læring. Alle elever har rett til en skolehverdag uten mobbing. Det skal være en grunnleggende holdning om nullvisjon for mobbing i skolen. Fokuset på psykisk og fysisk helse har økt de seneste årene, og skal være viktige fokusområder i oppveksten og i skoleverket. Senterpartiet mener også at omfanget av praktiske og estetiske fag i skolen må økes. Ikke alle elever har sin spisskompetanse i teoretiske fag, og det er viktig at elever med størst kompetanse innen praktiske og estetiske fag også kjenner mestring i skolen. Videre kan flere timer innen praktiske og estetiske fag føre til viktige avbrekk fra en teoretisk tung skolehverdag, og de ferdigheter elevene tilegner seg innen disse fagene er undervurderte hva gjelder elevenes framtid både i f.b.m.

skole/utdanning, og i hverdagen ellers. Senterpartiet mener også at omfanget av skjermbruk i grunnskolen må utredes og vurderes nærmere, og at både fysiske bøker og håndskrivning må være en del av elevenes skolehverdag. Senterpartiet har tillit til læreren som profesjonsutøver og vil gi læreren tilliten tilbake. Lærere og skoleledere bruker stadig mer tid på rapportering og dokumentasjon. Læreren må få tid til å være lærer, og Senterpartiet vil prioritere lærerens tid med eleven. Videre må skolen få tilstrekkelige

2

sanksjonsmuligheter til å kunne ivareta et sunt og godt læringsmiljø for alle. Loven om 9A er blitt for omfattende og byråkratiserer lærernes hverdag, den bør endres slik at lærerne igjen kan få tilbake makten i eget klasserom. De videregående skolene er viktige for bosetting og rekruttering til hele Trøndelag. Et mangfold av linjetilbud som gjenspeiler det lokale behovet for arbeidskraft er også viktig for å sikre lokal verdiskapning. Bedriftsnært yrkesfag har vært en suksess, og skal fortsette å satses på. Idrettslinjene på videregående i Trøndelag er en unik modell, den skal vi ta vare på. I Trøndelag har vi mange forskjellige fagmiljøer som gir oss et mangfold i kompetanse, og her er universitetene og Trøndelag Høyere Yrkesfagskole viktige samarbeidspartnere.

Trøndelag Senterparti vil:

- Ha gode skoler og desentraliserte utdanningstilbud i hele fylket.
- Utvikle bedriftsnært yrkesfag der det er mulig, og rette mer fokus på fagskoletilbudet i fylket
- Fortsette å ha en fraværsgrense i videregående skole på 10%. All kjøreopplæring skal være gyldig fravær.
- At elever, helsesykepleiere og foreldre skal kunne gi egenmelding via Visma InSchool, uten at eleven trenger å dra til fastlegen for å få sykemelding. Meldingsboken slettes etter endt utdanning. Det skal gis mer tillit mellom elev og lærer.
- At regjeringen skal se på muligheter for effektiviserte og rabatterte videokonsultasjoner med leger, der sykemelding fra lege er nødvendig for elevene med tanke på fraværsgrensen.
- At UDIR skal utvikle en nasjonal veileder for kommunene vedrørende russetiden, med mål om at det skal legges til rette for rusfrie møteplasser, lavterskeltilbud og skapes en inkluderende russetid.
- Understreke at russebusser ikke er ønsket i Trøndelag, og at russeklær som representerer russegrupperinger ikke skal brukes på fylkets videregående skoler.
- At samiske barn og unge skal oppleve trygghet og ikke bli utsatt for hets og trakassering i barnehage- og skoletiden. Kommunene skal ta i bruk handlingsplan mot samehets, som legges frem av regjeringen om kort tid.

12.5 Nå må Stortinget forsterke nødvergeretten

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2024

20. mai 2022 søkte Østre Namdal reinbeitedistrikt ved reineier Odd Bjørnar Bjørkås om tillatelse til skadefelling på en bjørnebinne med to unger som herjet i reinsdyrflokken. Herjingen foregikk under kalvingen i det som etter rovdyrforliket er definert som et prioritert beite- og kalvingsområde. Det ble forsøkt å jage bort bjørnene, dette med bistand fra SNO. Men bjørnene returnerte raskt tilbake til kalvingsområdet. Svaret Bjørkås fikk fra Miljødirektoratet var et avslag.

22. mai 2022 påberoper Bjørkås seg nødvergeretten. Etter å ha vært vitne til flere drepte nyfødte kalver skyter han bjørnebinnen og hennes to unger. SNO hadde dagen før valgt å reise til et annet feltoppdrag.

Trøndelag tingrett dømmer i mars 2023 Bjørkås til åtte måneders betinget fengsel med en prøvetid på to år. Saken ankes til Frostating lagmannsrett som skjerper straffen til seks måneders ubetinget fengsel. Begge dommene ble avsagt under dissens, hvor en av tre dommere ville frikjenne Bjørkås. Saken forsøkes fremmet til Høyesterett, men blir desember 2023 enstemmig ikke tillatt fremmet.

Dette er en sak for hele beitenæringen. Hvor pågående må et bjørneangrep være? Ingen skal bli dømt for å beskytte dyrene sine. Dyreeier har plikt til å ivareta dyrevelferden og må kunne påberope seg nødvergeretten, som i dette tilfellet for å kunne beskytte dyrene i den mest sårbare perioden.

Trøndelag Senterparti vil:

-At det igangsettes et eget arbeid med å forsterke nødvergeretten. Det bør legges opp til et eget lovarbeid. Nødvergeretten må være et verktøy for å kunne beskytte beitedyr.

12.6 Kommunesektoren må prioriteres

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2024

Kommunene har de siste årene vist enorm omstillingsevne gjennom håndteringen av pandemien og flyktningsstrømmen som følge av Russlands krig mot Ukraina. Utfordringene som ligger foran oss er også formidable. Dette er tydeliggjort i flere politiske dokumenter fra regjeringsoppnevnte utvalg det siste året. Endringer i demografi, med den store veksten i den eldre delen av befolkningen, vil medføre store omstillinger og behov for å tenke nytt, med nye løsninger innen helse og omsorgstjenestene. Lave fødselstall gir nedgang i elevtall som gjør at ressursene må vris fra oppvekst til helse. Samtidig har de fleste kommuner behov for å investere i barnehage- og skolebygg for å gi gode arbeidsforhold for barn, elever og ansatte. Etterslepet innen vann- og avløpssektoren anslås til rundt 300 milliarder kroner fram mot 2040 og dette vil kreve enorme investeringer som gir økning i kommunale avgifter. I en urolig verden

ser det dessverre ikke ut til at behovet for å ta imot flykninger vil avta i årene som kommer og dette medfører økt boligbehov for å lykkes med bosettingen i kommunene. Dette må kommunene settes i stand til å håndtere.

I tillegg har vi en rekke underfinansierte nasjonale reformer som pedagognorm i barnehage, lærernorm, etterutdanningskravet til lærere, oppvekstreformen og andre reformer som har gjort handlingsrommet til kommunene stadig mindre og mindre, samt at kommunene i fremtiden skal ta stadig større ansvar for å løse utfordringene på hele helseområdet.

Skal kommunene lykkes med de store oppgavene som ligger foran oss trengs det en kraftig satsing på kommunesektoren fra regjeringen. Det økonomiske handlingsrommet må økes, men det er også nødvendig med andre virkemidler for å sette kommunene i stand til å løse oppgavene på en god måte.

Trøndelag Senterparti har forventinger til at Senterpartiet i regjering sørger for et inntektssystem som bidrar til likeverdige tilbud i hele landet. Økte frie inntekter til kommunene er viktig for å fortsatt kunne yte gode kommunale tjenester og opprettholde reelt kommunalt sjølstyre. For at man skal lykkes med et likeverdig tjenestetilbud i alle kommuner er det viktig at man tar høyde for ulikheten mellom kommunene, da kommuner i sentralitetskommune 5 og 6 er dyrere i drift enn en «gjennomsnittlig» kommune. I Norge bygger vi kommunesektoren etter generalistkommune-begrepet, som innebærer like krav til alle kommuner å utføre de samme oppgavene uansett geografi, demografi og bosettingsstruktur. Derfor bør Senterpartiet i regjering ta høyde for en desentralisert kommunestruktur i utarbeidelsen av nytt inntektssystem for kommunene.

Trøndelag Senterparti mener:

-Det nye inntektssystemet må bidra til å sikre likeverdige tjenestetilbud i hele landet

-Det er behov for en bedre finansiering/innretning for inntekts- og skattesvake kommuner, som kommer dårlig ut med dagens inntektsmodell

-Det må vurderes statlige tiltak slik at kommunale investeringer innen vann og avløp (VA) kan fortsette samtidig som gebyrnivået holdes på et akseptabelt nivå for innbyggerne. Det må vurderes statlige tilskudd eller låneordninger, samt regulatoriske endringer med forlenget avskrivningstid på investeringer innen VA-sektoren.

-Statlige tilskudd ved investeringer også innen oppvekst, slik det i dag er innen helse.

-For at så mange kan bo hjemme så lenge de ønsker, må tilskudd til tilpasning av egen bolig fra Husbanken gjeninnføres.

-Tilskuddet til kommunale utleieboliger gjeninnføres for boliger med prioritet for flykninger.

-Finansieringsordningene for ressurskrevende tjenester må forbedres. Ordningen må også

finansiere ressurskrevende tjenester før fylte 16 år og etter 67 år.

-Det må velges ut forsøkskommuner der en prøver ut løsninger for framtidige helsetjenesteløsninger, dette spesielt knyttet til organisering.

-Det trengs en fortsatt og styrket satsing på Bygdevekst som et distriktspolitisk virkemiddel. Det forventes at staten stiller opp med midler for å realisere og teste nye distriktspolitiske ideer og virkemidler.

-Bemanningsnormen i barnehage og lærernormen i grunnskolen bør være tilstrekkelig til at man kan jobbe med tidlig innsats, og ha tid til å se og være til stede for å fange opp behov for tidlig innsats.

12.7 En energipolitikk forankret i norsk selvråderett

Vedtatt på fylkesårsmøtet 2024

En rekke utredninger og rapporter stadfester gang på gang at vi er på vei mot energiunderskudd i Trøndelag, og i Norge. For noen kommuner er dette allerede en stor utfordring for videre utvikling og nye næringsetableringer. Dette vil få store konsekvenser for både innbyggere og eksisterende næringsliv, og energiunderskuddet vil hindre nyetableringer i regionen. Trøndelag Senterparti mener at det er på høy tid med et kraftig taktskifte i energipolitikken for å sørge for produksjon av ny kraft, samtidig som vi må stimulere til energieffektiviseringstiltak i det offentlige, næringslivet og blant privathusholdninger. Senterpartiet står for en politikk basert på desentralisering og nasjonal kontroll over våre ressurser, og vi kan derfor ikke gå med på en energipolitikk som går på akkord med partiets grunnverdier. Senterpartiet må ta ansvar for en trygg, forutsigbar og nasjonal styrt energipolitikk.

Sikker tilgang på energi er avgjørende for den videre samfunnsutviklingen, og nødvendig for å sikre norske arbeidsplasser, norsk industri og den norske velferdsstaten.

Norge er et land med mye vann og stort hav. Dette bruker vi til et av våre mest komparative fortrinn; billig elektrisk kraft. Industrien, landbruket og andre sektorer har tjent godt på god tilgang av billig kraft. Dette kommer også husholdningene til gode, i et kaldt og stedvis forblåst land. Lave strømpriser og god tilgang på kraft har gjort det mulig å bo såpass langt nord, og såpass spredt som vi gjør i Norge.

Dersom strømprisene forblir på europeisk nivå, risikerer vi i framtiden å måtte se økt utflytting av industri og sentralisering av bosetting. Vi må derfor ha en realistisk energipolitikk som tar utgangspunkt i landets muligheter og geografi. Vi kan ikke tillate oss at overnasjonale organisasjoner og strukturer skal overstyre norsk og trøndersk energipolitikk. Bruken av utenlandskablene må reguleres slik at forsyningsikkerheten ivaretas og at det blir

kraftutveksling, ikke strømeksport - i samsvar med konsesjonsvilkårene.

Trøndelag Senterparti mener at en eventuell avkarbonisering av energiproduksjonen ute på sokkelen må gjøres uten at det benyttes elektrisk kraft fra land. Det må være opp til oljeselskapene selv å finne løsninger for sitt energibehov. Det er svært betenkelig om oljeselskapene skal få adgang til å benytte seg av elektrisk kraft fra fastlands-Trøndelag - uten noen krav til kompensierende kraftproduksjon. En alternativ løsning kan også være fangst og lagring. Trøndelag Senterparti mener elektrifisering av sokkelen, med fornybar energi fra land er utfordrende. Trøndelag styrer mot et kraftunderskudd på fornybar energi innen få år. Dette vil medføre en fare for at etablerte industriarbeidsplasser legges ned, at det ikke skjer ny verdiskapning og at det blir vanskelig å omstille Trøndersk næringsliv frem mot 2050. For å lykkes med det grønne skiftet, etablering av ny industri og holde kostnadene nede for husholdningene er vi avhengig av ny energiproduksjon. Det er avgjørende at vi ser på alle muligheter, og ikke uten videre utelukker muligheter som for eksempel kjernekraft, eller å reparere, effektivisere og videreutvikle eksisterende vannkraftanlegg. Det ligger også et betydelig potensial i oppgradering av linjenett og trafoer. Det er tatt, og tas stadig initiativ fra kommunene til å bidra med ny produksjon av energi. Enkelte kommuner vurderer ytterligere muligheter for vindkraft på land. Heim, Aure, Vardø og Narvik har inngått en intensjonsavtale med Norsk Kjernekraft AS. Verdal kommune har løftet muligheten for en skånsom utbygging av Verdalsvassdraget.

Det er helt avgjørende at regjeringen stiller seg positiv og følger opp de lokale initiativene som er tatt, og som kan sikre ny energiproduksjon på kort og på lang sikt. Havvindsatsingen er en viktig mulighet til å skape fornybar energi på en mer skånsom måte enn med vindmøller på land. For at muligheten for etablering av havvind skal være reell, er det viktig at også staten bidrar med tilstrekkelige økonomiske tilskudd. Det er viktig at kommuner som har avgitt sine naturressurser til kraftproduksjon blir kompensert for dette gjennom konsesjonskraft eller andre økonomiske insentiver. For å stimulere til nybygging og opprusting av kraftproduksjon er det viktig at kommunene sitter igjen med fordeler fra å ha avsatt naturressurser. Dagens regelverk for konsesjonskraft krever at kommuner bruker og selger krafta i egen kommune, dette fører til flere kraftkrevende datasentre som videre bidrar med å tappe strømområdene for kraft.

Trøndelag Senterparti mener:

-Energisikkerhet er nasjonal sikkerhet og suverenitet. Nasjonal kontroll over krafta må heves. Energisikkerhet og tilgang på rimelig energi bør inn som en del av beredskapspolitikken.

-Mulighetene for kjernekraftsamarbeid med Sverige bør utredes. Videre ber vi regjeringen om

å utrede mulighetene for kjernekraft i Norge. Arbeidet med regulatoriske system for kjernekraft må startes.

-Det er behov for å styrke utdanning og forskning innen kjernekraft.

-Mulighetene for en skånsom utbygging av ny vannkraft, også i vassdrag som i dag er verna, bør utredes. Vannkraft kan bidra til å regulere vannføring og dermed forebygge flom.

-Delingsreglene for fornybar energi må endres slik at det blir mulig å dele energi produsert fra solkraft mellom bygg i industri- og næringsparker og bygninger som strekker seg over flere gårds- og bruksnummer.

-Det må gjøres målrettede tiltak for å stimulere til fornying, effektivisering og oppgradering av eksisterende vannkraftverk.

-All subsidiering til batterifabrikk må avsluttes umiddelbart.

-Kommuner som har avsatt naturressurser til kraftproduksjon skal få full utbetaling av sin rettmessige konsesjonskraft. Kraftinntekter som konsesjonskraft, naturressursskatt og eiendomsskatt på kraftproduksjon videreføres som i dag og tilfaller vertskommunen